

PSYCHOLOGY

Формування компетентності компаративного вивчення художньої літератури у майбутніх вчителів-словесників

Н. Р. Грицак

Докторант кафедри методики викладання світової літератури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
Corresponding author. E-mail: grycak78@ukr.net

Paper received 29.01.18; Revised 03.02.18; Accepted for publication 05.02.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-PP2018-154V164-16>

Анотація. У статті розглянуто проблему формування компетентності компаративного вивчення художньої літератури у процесі підготовки вчителів-філологів. Доведено, що компетентність компаративного вивчення художнього твору у студентів-словесників є однією із вагомих складових літературознавчої компетентності майбутніх вчителів-філологів. Виділено та охарактеризовано етапи формування та розвитку компетентності компаративного вивчення художньої літератури у студентів-словесників. Запропоновано типи завдань для компаративного аналізу художнього твору студентами-філологами.

Ключові слова: компаративний аналіз, компетентність компаративного вивчення художньої літератури, вчитель-словесник, типи завдань.

Вступ. Реалії сьогодення ставлять перед вищою школою нові завдання і вимоги, саме тому вчені-методисти і викладачі перебувають в активному пошуку нових теорій та принципів навчання. Має рацію Л.В. Мацевко-Бекерська, стверджуючи, що «підготовка викладача та вчителя літератури значно більше має орієнтуватися на суспільні потреби та виклики, аніж на суто наукову перспективу реалізації дослідницького фахового потенціалу випускника філологічної спеціальності» [11, с. 41]. Безперечно, що кожне нове покоління взаємодіє зі світом в іншому форматі, ніж на це сподівається попереднє покоління (сприйняття залежить від соціальних, політичних, економічних і культурних викликів, у яких вони зростали).

Сучасний студент – це покоління міленіалів (покоління ЯЯЯ (від англ. MeMeMe) складається з тих, хто народився між 1980-м р. і 2000-м р. Характерними ознаками цього покоління є прагнення змін, вміння сформулювати проблему і запропонувати шляхи її конструктивного вирішення, працювати у команді і прагнути до саморозвитку, контролювати власне життя, час і роботу. Слушно констатує О.О. Поціпук, що «міленіали надають перевагу навчанню через практику й співпрацю, а також вірять у те, що контент і знання невіддільні» [16, с. 204].

В цих умовах у фаховій підготовці студента-словесника особливого значення набуває компетентність компаративного вивчення художньої літератури. Наявність компетентності компаративного вивчення художнього твору дозволяє майбутньому фахівцю розкрити закономірності літературного процесу, активізувати зв'язки літератури з іншими видами мистецтва, продемонструвати широкі мистецькі, культурні, історичні та етнічні тенденції розвитку національних літератур, усвідомити єдність світової літератури. «Саме компаративістика, – наголошує І. Лімборський, – виявила сьогодні особливу методологічну гнучкість і теоретичну придатність для оцінки й аналізу нової ситуації мультикультурального плюралізму й розмаїття, діалогу глобального й локального ... з очевидною установкою на реінтерпретацію колишніх підходів і методологій» [8, с. 15]. Поява вели-

кої кількості монографій, статей, захищених кандидатських і докторських дисертацій, проведення наукових конференцій, «круглих столів», друк словників, довідників, лексиконів, створення кафедр, центрів компаративістики – є доказом стрімкого росту цієї галузі літературознавчої науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Простежити основні тенденції визначення терміну «компаративістика» спробуємо на кількох найвиразніших дослідженнях. Звернемо увагу, що на сучасному етапі розвитку філологічної думки паралельно з назвою порівняльне літературознавство в українській мові вживають термін літературознавча компаративістика. Академік Д.С. Наливайко наголошує, що «генеральна тема компаративістики – це зустріч «свого» й «іншого» та процеси, що при цьому відбуваються, експлікація того, як «інше» стає «своїм»» [17, с. 39]. Компаративістика, за визначенням літературознавчого словника-довідника Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва та ін. (1997), – це «порівняльне вивчення фольклору, національних літератур, процесів їх взаємозв'язку, взаємодії, взаємовпливів на основі порівняльно-історичного підходу (методу)» [10, с. 369]. У виданні «Літературознавча енциклопедія» (2007) за редакцією Ю. Коваліва, під «компаративістикою (порівняльним літературознавством) розуміється як наукова дисципліна, метою якої є виявлення між літературних зв'язків на основі зіставлення творів та явищ національних письменств одного чи різних історичних періодів» [9, с. 509].

У короткому термінологічному словнику, розміщеному в першому українському навчальному посібнику з компаративістики В. Будного та М. Ільницького (2008) зазначено, що «компаративістика – літературознавча дисципліна, що зіставними методами вивчає генетичні і контактні зв'язки, типологічні та інтертекстуальні відношення національних літератур, а також їхні міжмистецькі й міждисциплінарні відношення» [3, с. 8]. У посібнику О. Бровко «Основи компаративістики» (2012) докладно схарактеризовано поняття порівняльного літературознавства, зокрема читаємо, що «це дослідження літератури, що виходить поза

межі окремої країни, а також вивчення зв'язків між літературою, з одного боку, й іншими царинами знання і свідомості, такими, як мистецтво (наприклад, малярство, скульптура, архітектура, музика), філософія, історія, гуманітарні дисципліни (наприклад, політика, економіка, соціологія), наука, релігія тощо – з другого боку» [2, с. 14–15].

О.С. Переломова вважає, що сутнісно компаративістики є «зустріч з іншістю... цю зустріч слід розуміти не як пасивний, байдужий «огляд» іншості, а як активні стосунки, які мають вестись до розуміння точки зору, культурного коду і внутрішніх законів аксіологічної іншості і до відкриття її частинки в самому дослідникові, у його найближчому оточенні» [15].

Отже, узагальнюючи найбільш значимі висловлювання вітчизняних авторів, можемо окреслити такі домінуючі літературознавчої компаративістики: 1) встановлення зв'язків між окремими літературними явищами, фактами; 2) ґрунтовний аналіз ідейно-естетичного змісту кожного із порівнюваних творів; 3) дослідження національної літератури в позанаціональному просторі; 4) діалог культур, діалог літератур, діалог письменників крізь призму століть; 5) єдність світового літературного процесу.

Про педагогічну доцільність і перспективи впровадження літературознавчої компаративістики у шкільну методичку вивчення літератури розмірковують такі провідні вчені-методисти О.О. Ісаєва, Л.Ф. Мірошніченко, Ж.В. Клименко, О.М. Куцевол, В.М. Бабенко, А.В. Градовський, О.А. Гордієнко та ін. Так, порушені О.О. Ісаєвою методологічні засади проблеми розвитку читацької діяльності школярів слугують теоретичним та практичним підґрунтям для компаративного аналізу художнього твору, адже найефективнішими прийомами цього виду аналізу вважаються проблемні ситуації та проблемні питання, творче, коментоване читання, евристичні бесіди, навчально-рольові ігри (інтерв'ю з авторами чи героями), дискусії, диспути, семінари [5]. Вагомим дослідженням, що сприяв впровадженню компаративної лінії у шкільний курс української і зарубіжної літератури, є дисертаційна робота Ж.В. Клименко. Методист визначила етапи розвитку вітчизняної методички; подала класифікацію видів порівняння, які застосовуються у шкільній практиці, розробила пропедевтичний курс взаємозв'язаного вивчення літератур, який включає розгляд контактних зв'язків, типологічних подібностей та генетичної спорідненості [6]. Закладена концепція у подальшому знаходить своє втілення у монографії, в якій вчений-методист ґрунтовно аргументувала технологію вивчення перекладних художніх текстів у старших класах загальноосвітньої школи. Безсумнівно, що апробована робота з художніми перекладами як компаративістичний принцип допомагає сучасному вчителю-словеснику у його професійній діяльності [7].

В.М. Бабенко, розмірковуючи про роль компаративного аналізу художнього твору в системі літературної освіти учнів, стверджує, що компаративний аналіз «повинен, з однієї сторони, стати ключем до глибшого розуміння ідейно-естетичної сутності кожного з порівнюваних творів або процесів, з другої – сприяти розумінню духовної єдності і національної своєрідно-

сті різних літератур в культурно-історичному розвитку людської спільноти» [1, с. 7]. Про важливість компаративного аналізу зазначав й А.В. Градовський, зокрема констатував, що «порівняльний підхід допоможе учням краще осягнути не тільки національну літературу, а й зарубіжну, усвідомити її місце у світовому літературному процесі ... навчить їх узагальнювати й об'єднувати навіть абсолютно розрізнені факти, оскільки в процесі порівняльного вивчення літератури школярі зможуть реалізувати свою готовність до встановлення міжпредметних асоціацій» [4, с. 4].

Напрацьовані українською методичною наукою підходи до компаративного вивчення художньої літератури у школі поглиблені у підручнику професора Л.Ф. Мірошніченко «Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах» (2010). Так, науковець-методист пропонує методичку запровадження елементів компаративного аналізу художніх творів зарубіжної літератури і звертає увагу на те, що для успішної реалізації компаративного аналізу необхідно дотримуватися чітко визначених етапів: підготовчий, реалізації, узагальнення [12].

Можна взяти до уваги міркування О.М. Ніколенко стосовно доцільності компаративного аналізу художнього твору у вивченні зарубіжної літератури у старших класах. Вона стверджує, що «він дає можливість вийти за межі локального прочитання твору, встановити взаємозв'язки (генетичні, контактні, типологічні) поміж різними текстами, національними літературами, творами мистецтва, оригіналами й перекладами, а головне – краще усвідомити власну ідентичність, місце рідної літератури в діалозі культур, зберегти національні духовні цінності» [13, с. 16].

До питання реалізації компаративної лінії у шкільному курсу літератури звертається й професор Б.Б. Шалагінов, так маємо глибокі роздуми вченого стосовно означеної проблеми, які викладені, наприклад, у статті «Компаративістика як складова шкільної літературної освіти» (2014). Оглядаючи еволюцію компаративістики, автор доходить висновку, що «сучасна компаративістика – це стратегія вивчення сучасної літератури у сучасному світі. Вона прагне розкрити вплив сучасної історичної ситуації на сучасне мистецтво у всіх його проявах та несподіваних аспектах» [18, с. 8]. Аналізуючи методичні аспекти шкільної компаративістики, Б.Б. Шалагінов зосереджує увагу на дидактичних принципах, зокрема серед найважливіших виділяє доступність, поступовість, особистісне сприйняття. Також вчений накреслює нову парадигму шкільного порівняльного літературознавства, утверджуючи ідею, що «компаративістика пропонує нам оновлення усієї системності в шкільному викладі літератури. На нашу думку, це історизм, контекстне та фонове вивчення твору, міжпредметні зв'язки, включаючи суміжні галузі мистецтва, принцип цільних національно-тематичних блоків, принцип концентрів, перекладацький аспект» [19, с.11.]

Мета статті – надати методичний коментар з формування компетентності компаративного вивчення художньої літератури, частково запропонувати типи завдань для компаративного аналізу художнього твору студентами-філологами.

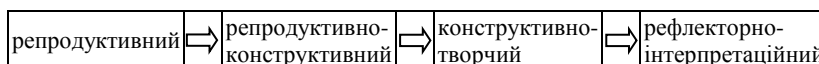
Виклад основного матеріалу та результати дослідження. Студіювання науково-педагогічної літератури демонструє, що впровадження у шкільний аналіз художнього твору компаративної лінії сприяє розширенню культурного простору учнів, підготовлює їх до самостійної інтерпретації художнього твору, розкриває літературні паралелі, допомагає зорієнтуватися у різноманітних історично-культурних епохах, виховує толерантне ставлення до різних культур. Окреслені проблеми, у свою чергу, порушують питання фахової підготовки студента-словесника, оскільки ключовим питанням у системі філологічної освіти є формування професійних компетенцій, що пов'язані з володінням уміннями та навичками кваліфікованого компаративного аналізу художніх текстів у культурному контексті.

Відповідно перед викладачами літературознавчих дисциплін актуалізується завдання сформувати у майбутніх вчителів-словесників ці професійні компетенції. Про цю складову професійної підготовки вчителів-філологів говорить й, наприклад, Г.П. П'ятакова, зокрема «в філологів потрібно сформувати професійну компетенцію, яка допоможе май-

бутнім викладачам літератури навчити своїх учнів розуміти та аналізувати твори художньої літератури та мистецтва» [14].

Узагальнюючи накопичений досвід, приходимо до висновку, що компаративний аналіз художнього твору – це метод дослідження, при якому встановлюються генетичні, генетично-контактні зв'язки і розкриваються типологічні схожості та відмінності між подібними літературними явищами в національних літературах. Порівняння здійснюються на різних рівнях: тематичному, сюжетному, жанрологічному, зіставлення двох чи кількох творів, літератур певного періоду тощо. Впровадження компетентності компаративного вивчення художньої літератури, на нашу думку, дозволяє зацентувати увагу на формуванні у майбутніх учителів-словесників умінь і навичок виявляти й усвідомлювати правила, закономірності, моделі розвитку літературно-художніх явищ.

У процесі формування та розвитку компетентності компаративного вивчення художньої літератури у студентів-філологів пропонуємо виділяти наступні етапи:



Охарактеризуємо змістове наповнення запропонованих етапів.

На першому етапі (репродуктивному) студенти ознайомлюються із новітньою літературознавчою термінологією; вчать оперувати основними термінами літературознавчої компаративістики; оволодівають вміннями і навичками первинного порівняльного аналізу окремих творів. Вміння та навички студентів на цьому етапі базуються на отриманих знаннях у шкільному курсі літератури.

На другому етапі (репродуктивно-конструктивному) студенти-філологи розкривають зв'язок національної літератури з іншими літературами; виділяють контактні, генетичні й типологічні аналогії та розбіжності літератур, окремих творів та літературних феноменів; роблять порівняльну характеристику художніх творів за тематикою, жанрами та стилевими особливостями. Теоретичні знання студентів зміщуються у площину практичних умінь.

Третій етап (конструктивно-творчий) передбачає у студентів наявність умінь та навичок поєднувати культурологічний, національний, соціокультурний контексти щодо сприйняття літературних явищ; застосовувати різні методологічні підходи для аналізу літературних феноменів в залежності від предмету й мети зіставлення; розкривати місце української літературної системи в світовому літературному контексті. Головне навчально-методичне завдання цього етапу – реалізація і відпрацювання умінь та навичок компаративного аналізу.

На завершальному етапі (рефлекторно-інтерпретаційному) студенти повинні вміти використовувати досвід відомих вітчизняних і зарубіжних компаративістів; висвітлювати своє розуміння твору; обґрунтовувати його інтерпретацію; на конкретному художньому матеріалі визначати форми трансформації літературно-мистецьких феноменів, традиційних сюжетів й образів; розробляти конспект уроку з вико-

ристанням компаративного аналізу художнього твору і застосовувати компаративну лінію у викладанні шкільного курсу зарубіжної літератури.

Типи завдань розподіляємо за такими групами (за основу беремо класифікацію, яка представлена у навчальному посібнику В. Будного, М. Ільницького «Порівняльне літературознавство»).

1. Завдання, спрямовані на розкриття генетично-контактних зв'язків. Мета цього типу завдань з'ясувати зв'язки між різними літературними явищами і виявити подібність або відсутність спорідненості між ними; розкрити особистісні стосунки між письменниками. Формулюємо завдання таким чином: виділити спільні ознаки та розбіжності у драматургії А. Чехова і Г. Ібсена; аргументувати текстурально-типологічні взаємини Ш. Бодлера і М. Вороного та ін.

2. Завдання, спрямовані на виявлення специфіки художнього твору і його перекладу. Завдання цієї групи повинні виробити у студентів уміння виявляти жанрові, стильові, структурні і тематичні складові художнього тексту першотвору і оригіналу; навчити студентів здійснювати порівняльний перекладацький аналіз художніх текстів оригіналу та перекладу. Наприклад, «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра в українських перекладах; монолог Гамлета «Бути чи не бути?» у тлумаченнях Ю. Федьковича, М. Старицького, П. Куліша; вірші Дж. Г. Байрона «Хотів би жити знов у горах», «В альбом» та інші в перекладах П. Грабовського, П. Куліша, Д. Паламарчука (порівняльний аналіз).

3. Завдання, спрямовані на розкриття порівняльно-типологічних зв'язків. Мета цього типу завдань з'ясувати відповідності та аналогії між літературними явищами в різних літературах, поява яких обумовлена спільними закономірностями розвитку літературного процесу. Формулюємо завдання так: дослідити історію становлення і розвитку літературного жанру (за вибором) в англійській, німецькій, італійській, фран-

цузькій, російській та українській літературах і змодельовати логічну схему еволюції жанру; простежити типологію антивоєнного роману (Е.-М. Ремарк – Е. Гемінґвей); вивчити еволюцію лицарського епосу в літературі різних народів у Західній Європі, в арабів тощо.

4. Завдання, пов'язані з аналізом трансформації традиційних сюжетів і образів у світовій літературі. Застосування завдань цієї групи здебільшого рекомендуємо під час вивчення творчості конкретного письменника, наприклад, розкрийте біблійні сюжети і образи у поемі «Божественна комедія» Данте; проаналізуйте своєрідність образу Дон Жуана у творчості Д. Байрона, О. Пушкіна, Л. Українки; опишіть образ сищика в світовій літературі (Едгар По, Артур Конан Дойл, Агата Крісті, Рекс Стаут).

5. Завдання, мета яких продемонструвати вживання різноманітних інтертекстуальних форм. Такі завдання потребують від студентської аудиторії додаткових знань, усвідомлення розвитку літературного процесу і вдумливого прочитання художнього твору. Наприклад, проаналізуйте образи майбутнього в антиутопіях М. Зам'ятіна «Ми» і О. Хакслі «О, дивний новий світ».

6. Завдання, мета яких охарактеризувати рецепцію «української теми» у творчості зарубіжних письменників. Пропонуємо такі завдання: проаналізуйте українську тему у творчості Р.М. Рільке; підготуйте буклет «Чехов і Україна» тощо.

Результати та їх обговорення. Виконання подібних завдань стимулює появу у студентів, по-перше, професійного зацікавлення літературознавчою діяльністю, по-друге, забезпечує формування і розвиток компетентності компаративного вивчення художньої літератури, по-третє, поглиблює літературознавчі знання і сприяє фундаментальному науковому погляду на літературні явища.

Висновки. Компетентність компаративного вивчення художнього твору у студентів-словесників є однією із складових літературознавчої компетентності, яка допомагає майбутньому фахівцю сформулювати чітку світоглядну позицію щодо ролі і сутності літературознавчої діяльності. Охарактеризована компетентність розвиває вміння спостерігати, аналізувати та інтерпретувати літературознавчі факти, розкриває творчий потенціал майбутнього вчителя-словесника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко В.М. Компаративний аналіз художнього твору в системі літературної освіти школярів // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – Випуск 36. – С.3–7.
2. Бровко О.О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. для орг. самостійної роботи й підготов. до модульної роботи студ. спец. «Українська мова і література», «Українська мова і література. Мова і література (англійська)», «Українська мова і література. Мова і література (російська)». – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – 214 с.
3. Будний В. Порівняльне літературознавство: підручник для студ. вищих навч. закл. / Будний Василь Володимирович, Ільницький Микола Миколайович. – К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – 430 с.
4. Градовський А.В. Теоретико-методичні засади компаративного вивчення шкільного курсу української літератури. – Автореферат. доктор. дисс. (13.00.02).-К.-2004.-44 с.
5. Ісаєва О.О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури. – Автореферат. доктор. дисс. (13.00.02). – К. – 2004. – 40 с.
6. Клименко Ж.В. Взаємопов'язане вивчення зарубіжної та української літератур у 5-8 класах загальноосвітньої школи: Дис... канд. пед. наук: 13.00.02.– К., 1999.– 190 с.
7. Клименко Ж.В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: Монографія. – К., 2006. – 340 с.
8. Лімборський І. Світова література і глобалізація. – Черкаси: Брама-Україна, 2011. – 192 с.
9. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. – Т. 1. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 608 с.
10. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.
11. Мацевко-Бекерська Л.В. Методологічний дискурс викладання світової літератури: траєкторія чи лабіринт // Зарубіжні письменники і Україна: збірник наукових праць. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2012. – С.33–41.
12. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Підручник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 432 с.
13. Ніколенко О. Компаративний підхід у вивченні світової літератури у старших класах загальноосвітньої школи // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 2011. – № 6. – С. 16-23.
14. П'ятакова Г.П. Формування компетенції кваліфікованої інтерпретації текстів у магістрів філології у процесі професійної підготовки // Іноземна філологія. – 2014. – Вип. 126(2). – С. 72–79. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_126\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_126(2)_12)
15. Переломова О.С. Інтертекстуальність і літературна компаративістика // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Памяті академіка Леоніда Булаховського. – 2012. – Випуск 18. – С. 297 – 302. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kdsm_2012_18_47
16. Поціпих О.О. Медійний вимір читання мленіалів // Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна моногр. / за аг. ред. д.н. із соц. ком. В.Е. Шевченко. – К.: Кафедри мультимедійних технологій і медіа дизайну Інституту Журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. – С. 204–210.
17. Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. - К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2009. - 487 с.
18. Шалагінов Б.Б. Компаративістика як складова шкільної літературної освіти // Всесвітня література в школах України. – 2014. – № 2. – С. 7–11.

REFERENCES

1. Babenko V.M. A comparative analysis of artistic work in the system of literary education of schoolchildren // Scientific notes. Series: Pedagogical Sciences. - Kirovograd: RVC KDPU them. V. Vynnychenko, 2001. – Iss. 36. - pp. 3-7.
2. Brovko O.O. Fundamentals of Comparative Studies: teaching method. manual for org independent work and preparation. to the modular work of the studio. special "Ukrainian Language and Literature", "Ukrainian Language and Literature. Language and Literature (English)", "Ukrainian Language and

- Literature. Language and Literature (Russian)." - Lugansk: View of DZ "LNU named after Taras Shevchenko", 2012. - 214 p.
3. Budylyny V. Comparative Literature: A Textbook for the Student. higher educators shut up/Budylyny Vasyl Volodymyrovych, Illnitsky Nikolay Nikolaevich-K.: Kyiv-Mohyla Academy, 2008.-430 p.
 4. Gradovskii A.V. Theoretical and methodical principles of comparative study of the school course of Ukrainian literature. - Abstract. doctor. diss (13.00.02). - K. - 2004. - 44 p.
 5. Isaeva O.O. Theory and technology of development of readership of senior pupils in the process of studying foreign literature. - Abstract. doctor. diss (13.00.02). - K. - 2004. - 40 p.
 6. Klimenko Zh.V. An interconnected study of foreign and Ukrainian literatures in 5-8 grades of a secondary school: Dis ... Cand. ped Sciences: 13.00.02.- K., 1999.- 190 p.
 7. Klimenko Zh.V. Theory and technology of studying translated works of art in senior grades of a secondary school: Monograph. - K., 2006. - 340 p.
 8. Limborsky I. World Literature and Globalization. - Cherkasy: Brama-Ukraine, 2011. - 192 p.
 9. Literary Encyclopedia / [aut. -style. Yu. I. Kovaliv]. - T.1. - K.: "Academia" Center, 2007. - 608 p.
 10. Literary Reference Dictionary / P.T. Gromyak, Yu.I. Kovaliv and others - K.: FROM THE "ACADEMY", 1997. - 752 p.
 11. Matsevo-Bekerskaya L.V. Methodological discourse on the teaching of world literature: a trajectory or a labyrinth // Foreign writers and Ukraine: a collection of scientific works. - Poltava: PNP named after V.G. Korolenko, 2012.-pp.33-41.
 12. Miroshnichenko L.F. Methodology of teaching international literature in secondary schools. Textbook. - K.: Publishing House "Word", 2010. - 432 p.
 13. Nikolenko O.A. Comprehensive Approach to the Study of World Literature in High Schools of a Secondary School//World Literature in Secondary Education Institutions of Ukraine.-2011.-No.6.-pp. 16-23.
 14. Pyatakova G.P. Formation of the competence of qualified interpretation of texts from masters of philology in the process of professional training // Foreign Philology. - 2014. - Vip. 126 (2). - pp. 72-79. - Access: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_126\(2\)_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/infil_2014_126(2)_12)
 15. Perelomova O.S. Intertextuality and Literary Comparative Studies //Comparative Studies of Slavic Languages and Literatures. In memory of Academician Leonid Bulakhovsky.-2012.-118.-pp.297-302.Access: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/kdsm20121847>
 16. Поціпух О.О. Media dimension reading of the Millennials// Crosmedia: content, technologies, perspectives: collective monogr. / for ag Ed. dn from soc. com V.E. Shevchenko - K: Department of multimedia technologies and media design of the Institute of Journalism of the Kyiv National Taras Shevchenko University, 2017. - pp. 204-210.
 17. Modern literary comparativism: strategies and methods. Anthology / For Ed. Dmitry Nalyvaik. - K.: View. House "Kyiv-Mohyla Academy", 2009 - 487 p.
 18. Shalaginov B. B. Comparativeism as a component of school literary education // World Literature in Schools of Ukraine. - 2014. - No. 2. - pp. 7-11.

Formation of the Competence of Fiction Literature Comparative Learning in Future Teachers-Philologists

N. R. Hrytsak

Abstract. The problem of formation of the competence of fiction literature comparative learning in the process of teachers-philologists' training is examined in this article. The competence of fiction literature comparative learning is one of the principle parts of literary criticism competence of future teachers-philologists. The stages of formation and development of the competence of fiction literature comparative learning of students- philologists are distinguished and characterized in the work. The types of the assignments for the students- philologists' comparative analysis of fiction work are offered by the author.

Keywords: comparative analysis, competence of fiction literature comparative learning, teacher-philologist, types of assignments.

Формирование компетентности компаративного изучения художественной литературы у будущих учителей-словесников

Н. Р. Грицак

Аннотация. В статье рассмотрена проблема формирования компетентности компаративного изучения художественной литературы в процессе подготовки учителей-филологов. Доказано, что компетентность компаративного изучения художественного произведения у студентов-словесников является важной составляющей литературоведческой компетентности будущих учителей-филологов. Выделены и проанализированы этапы формирования и развития компетентности компаративного изучения художественной литературы у студентов-словесников. Предложены типы заданий для компаративного анализа художественного произведения студентами-филологами.

Ключевые слова: компаративный анализ, компетентность компаративного изучения художественной литературы, учитель-словесник, типы заданий.